

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗОШ

Вивчення особистості в соціальній психології невіддільне від аналізу суспільства, в якому відбувається її соціальний розвиток. Становлення особистості є культурно-історичним відтворенням індивіда як людини, засвоєння ним суспільно вироблених здібностей через оволодіння способами діяльності, що сформувалися в суспільстві.

Він є важливим для суспільства, оскільки формуючи, виховуючи та слідкуючи за розвитком особистості підрастаючого покоління, соціальні педагоги формують майбутнє нації.

Розгляду даного питання присвятили свої праці відомі науковці такі як: Виговський Л. С., Забротський М. М., Капська А. Й., Максименко С. Д., Мердліна С., Нємова Р. С., Коцюбинський В. Н., Савченко О. Я., Поліванова К. Н. Важливим є розгляд розвитку особистості відповідно до стадій, періодів, етапів, через які він проходить на шляху до повноцінної сформованості.

Тому, мета статті полягає в характеристиці соціального середовища справляє надзвичайно важливий вплив на особистість молодшого шкільного віку в умовах навчально-виховного середовища ЗОШ. Розвиток особистості є дуже важливим у соціально-педагогічному аспекті дослідження.

Особистість людини – специфічна, унікальна єдність біологічного і соціального, система, в якій фізичне і психічне, природне і соціальне утворюють нерозривний ланцюг [7].

Зокрема серед великої кількості визначень особистості, Максименко С. так трактує це поняття: «...це конкретний людський індивід з індивідуально виявленими своєрідними розумовими, емоційними, вольовими та фізичними властивостями. Особистість виникла й розвинулась у процесі суспільно-історичного розвитку людства, у процесі роботи. Належність особистості до даного суспільства, у процесі системи до певних суспільних відносин визначає її психологічну та соціальну сутність...» [3, с. 51].

Характер людини формується в процесі її індивідуального життя під провідним суспільних умов. Особливо важливу роль у вихованні характеру відіграє активна діяльність особистості, і передусім праця як середовище її суспільного буття, спілкування, як необхідна умова її самореалізації.

Психосоціальна концепція розвитку особистості, розроблена відомим психологом Е. Еріксоном, показує тісний зв'язок психіки людини

і характеру суспільства в якому вона проживає. Він увів поняття групова ідентичність, яка формується з перших днів життя; дитина включена в певну соціальну групу, і починає розуміти світ як ці група. Але поступово в дитини формує «егоідентичність», почуття сталості та безпечності свого «Я». Формування егоідентичності- тривалий процес; він містить ряд стадій розвитку особистості:

➤ Стадія дитинства – головна роль у житті дитини відіграє мати, вона годує, доглядає, дає ласку, турботу.

➤ Стадія раннього дитинства – пов'язана з формуванням автономії і незалежності, дитина починає ходити, батьки привчають до акуратності і охайності, вона відчуватиме покарання.

➤ У віці 3–5 років, дитина переконана, що вона особистість, тому що бігає, вміє говорити, розширює сферу оволодіння світом [2; 8].

Варто зазначити, що у молодшому шкільному віці дитина вичерпує можливості розвитку в рамках сім'ї, і тепер школа залучає її до знань про майбутнє життя і діяльність, якщо дитина успішно опанує знання, нові навички, які вона вірить у нові сили, проте невдачі в школі призводять до появи іноді закріплення, почуття неповноцінності, невіри у свої сили, розпачу, втрати інтересу до навчання.

Соціалізація є тривалим процесом, у своєму розвитку вона долає кілька стадій. Андреева Г. М. виокремлює дотрудову, трудову і після трудову стадії соціалізації:

➤ Дотрудова стадія охоплює дитячий вік, підлітковий та юнацький вік, включаючи два самостійні етапи: ранньої соціалізації та навчання;

➤ Трудова стадія соціалізація пов'язана із зрілістю особистості, реалізацію та поглиблення нею соціального досвіду;

➤ Специфіка післятрудова стадії соціалізація полягає в реалізації потенціалу людей пенсійного віку [1, с. 231–232].

Отже, освітньо-виховний процес впливає на особливості соціального розвитку особистості, адже саме освіта є одним із головних інститутів соціалізації дитини та успішної адаптації в соціум. В освітньо-виховному процесі в дитини формуються позитивні якості рис людини, розвиток умінь перебороти внутрішні суперечності, загальний психічний розвиток, інтелектуальний і творчий розвиток особистості; здатність до спілкування з оточуючими, розвиток потреб людини; розвитку особистості яка постійно вдосконалюється.

Список використаних джерел:

1. Андреева Г. М Социальная психология. – М., 2007.
2. Гонеев А. Д. Основы коррекционной педагогики – Харьков, 2002.
3. Максименко С. Д. Загальна Психологія – «Центр навчальної

- літератури», 2000.
4. Соціальна педагогіка / За ред. А. Й. Капської – 2000.
 5. Степанова О. М., Фіцула., М. М. Основи психології і педагогіки: Навч. посібник. для студ. вищ. навч. пед. заклад. – К. : «Академія», 2003.
 6. Суть, зміст і завдання процесу виховання у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/15931106/pedagogika/sut_zmist_zavdannya_protsesu_vihovannya_vischomu_navchalnomu_zakladi
 7. Експериментальні теорії особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrbukva.net/page,7,57491-Eksperimental-n-teor-osobistost.html>